

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci navrhovateľa: **P. M.**, bytom S., *právne zastúpený JUDr. M. V., advokátom so sídlom v M.* proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Michalovce**, Sama Chalupku č. 18, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. j. 2008/00758-KNO zo dňa 21. apríla 2008, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sp/12/2008-20 zo dňa 16. októbra 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sp/12/2008-20 zo dňa 16. októbra 2009 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie odporcu č. j. 2008/00758-KNO zo dňa 21. 04. 2008 a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. Uvedeným rozhodnutím odporca ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona

č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 503/2003“ Z.z.), rozhodol v reštitučnej veci navrhovateľa tak, že ako oprávnená osoba spĺňa podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. o/ zákona č. 503/2003 Z. z. a nemožno navrátiť jej vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území V. zapísané v pozemkovo knižnej vložke č. X. ako parcela č. X. - vinica o výmere 1 079 m², odňatá výmera 242 m², 107 m², 157,5 m² – správne 315 m² v zmysle opravy rozhodnutia č. 2008/00758-KNO zo dňa 26. 06. 2008 z dôvodu uvedeného v bode 3 výroku, ktorým je prekážka § 6 ods. 1 písm. a/, c/ a d/ zákona. Podľa bodu 4 výroku, za odňaté pozemky sa oprávnenej osobe prevedú do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu alebo sa jej poskytne finančná náhrada podľa § 6 ods. 2 zákona.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že tvrdenia navrhovateľa o tom, že jeho právna predchodkyňa M. M., rod. S. mala byť vlastníčkou podielu 5/8 z celku predmetnej nehnuteľnosti parcely č. X. nemožno považovať za opodstatnené, pretože v pôvodnej pozemno-knižnej zápisnici č. X. ohľadne tejto parcely je posledný zápis, podľa ktorého M. F., rod. K. nadobudla titulom kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 20. 01. 1930 podiel 4/8, ktorý podiel v takomto rozsahu mohla dediť M. M., rod. S. na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Michalovciach zo dňa 15. 09. 1964 pod č. D 362/64, kedy došlo k rozdeleniu dedičstva medzi M. M. rod. S. a ostatnými potomkami M. F., rod. K.. K namietanej výmere tvrdenej navrhovateľom krajský súd uviedol, že údaje v pozemkovej knihe nie sú záväzné. Záväzné sú údaje katastra nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 7 katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z. pokiaľ sa nepreukáže opak. Pokiaľ odporca neskúmal zápis v pozemkovej knihe od roku 1881 a ponechal na navrhovateľa, aby preukázal opak, tak postupoval v súlade so zákonom o katastri nehnuteľnosti a so zákonom č. 503/2003 Z.z. Keďže navrhovateľ svoje tvrdenia nepreukázal žiadnou listinou, nemohol z nich odporca vychádzať.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zrušiť rozhodnutie odporcu. V dôvodoch odvolania uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorým odkazuje iba paušálne na ustanovenia zákona č.503/2003 Z. z. a ustanovenie § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti a tiež nemôže súhlasiť s tým, že pokiaľ by preukázal svoje tvrdenia o namietanej výmere verejnou listinou alebo inou listinou, ktorá by potvrdzovala alebo osvedčovala jeho právnej predchodkyňi vlastnícke právo, potom by odporca z týchto listín vychádzal. Argumentoval, že z vlastnej iniciatívy si po doručení rozhodnutia preveroval podklady pre rozhodnutie o reštitučnom nároku a vyžiadal si aj vyhotovenie kópie pozemno-knižného zápisu č. X., na ktorého vytvorenie odkazuje zápis č. 73 bod. B 6. Tento pozemno-knižný zápis zo strany Katastrálneho úradu Košice, Správa katastra Michalovce nebol v rámci listinných podkladov dodaný obvodnému pozemkovému úradu.

Podľa jeho názoru prevodmi ako sú zaznamenané v pozemno-knižnom zápise č. X. nedochádza k prepisom podielu 5/8, ale chybou prepisu 4/8 na ďalších právnych nástupcov, čím došlo k nesprávneému údaju, čo sa týka podielu M. F. rod. K. v 4/8 namiesto 5/8, a na

základe dedičského rozhodnutia potom tento podiel (4/8) prešiel na jeho matku. Ďalšou spornou záležitosťou je tiež to, či pôvodná mpč. X. nie je iba časťou mpč. X. v rozsahu podielu právnych predchodcov navrhovateľa t. j. 5/8 z čoho by potom vyplývalo, že právna predchodkyňa navrhovateľa by mala byť vlastníčkou v celku.

Odporca v písomnom vyjadrení navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodu, že krajský súd sa dostatočne vysporiadal s odvolacími dôvodmi navrhovateľa a správnym orgánom zistený skutkový stav bol dostatočný. K námietke skúmania zápisov v pozemkovej knihe od roku 1881 uviedol, že táto skutočnosť nebola predmetom reštitučného konania a údaje v pozemkovej knihe sú záväzné pokiaľ sa nepreukáže ich opak. Ak sa navrhovateľ domnieva, že jeho matka by mala byť vlastníčkou parcely č. X. v celku, mal túto skutočnosť správne orgánu preukázať prípadne domáhať sa určovacou žalobou na súde vlastníctva k časti nehnuteľnosti. Správne orgánu nebola predložená žiadna verejná alebo iná listina, ktorá by odôvodňovala nadobudnutie vlastníckeho práva právnou predchodkyňou navrhovateľa inak, ako to bolo zistené správnym orgánom, resp. aby sa o tom nejaký listinný dôkaz nachádzal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ustanovenia § 246c ods. 1 v spojení s § 211 OSP a nasledujúce a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporcu, o nepriznaní nároku navrhovateľa ako oprávnenej osoby uplatneným podľa reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k žiadanej nehnuteľnosti z dôvodu prekážky uvedenej v § 6 ods. 1 písm. a/, c/ a d/ zákona č. 503/2003 Z. z.

Zákon č. 503/2003 Z. z. je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb, a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku.

Citovaný zákon v ustanovení § 1 písm. a/, b/ upravuje navrátenia vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb., §§ 37-39 zákona č. 330/1991 Zb.) . **Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria**

- **poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,**
- **lesný pôdny fond.**

Podľa § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona, oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát, alebo na inú právnickú osobu v dôsledku **prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.**

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemku alebo priznanie náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočnosti taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31. 12. 2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon 229/1991 Zb., §§ 37-39 zákona 330/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákone o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, o pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutí o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Zákonodarca v právnej norme § 3 reštitučného zákona ustanovuje zákonné podmienky, za splnenia ktorých sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát, alebo inú právnickú osobu v dôsledkoch ustanovených v ods. 1 pod písm. a/ až t/ a v ods. 2 a 3. Ide o taxatívnu právnu úpravu dôsledkov, za ktorých došlo v rozhodnom období k prechodu vlastníctva na štát alebo na inú právnickú osobu. Zo znenia tejto právnej normy ako reštitučného zákona, ktorý je samostatným právnym predpisom nevyplýva, ako je správny orgán povinný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre navrátenie vlastníctva k žiadanému pozemku, ale len na základe zákona.

V danom prípade navrhovateľovi nebolo navrátené vlastníctvo k odňatým nehnuteľnostiam a to parc. X. zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. X. - vinici, pričom dôvodom nevrátenia vlastníctva je prekážka uvedená v ustanovení § 6 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona, teda z dôvodu, že pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby, že pozemok sa nachádza v pásme hygienickej ochrany vodných zdrojov prvého stupňa, alebo tvorí koryto vodného toku, alebo na pozemku sú prírodné liečivé zdroje a zdroje prirodzene sa vyskytujúcich stolových minerálnych vôd, a že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný.

Podstatnou námietkou navrhovateľa je, že jeho právna predchodkyňa – matka bola vlastníčkou parc. č. X. zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. X. v rozsahu 5/8 a nie 4/8 ako to zistil správny orgán.

Toto tvrdenie navrhovateľa v preskúmvanej veci neobstojí. Posledný zápis, v zmysle ktorého právna predchodkyňa M. M. (M. F. rod. K.) nadobudla titulom kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 20. 01. 1930 bol podiel 4/8, a podiel len v takomto rozsahu mohla dediť právna predchodkyňa navrhovateľa na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Michalovciach zo dňa 15. 09. 1964 pod č. D 362/64, kedy došlo k rozdeleniu dedičstva medzi ňou a ostatnými potomkami M. F. rod. K.. Správa katastra vykonala zápis do katastra nehnuteľností na základe tohto rozhodnutia záznamom (§ 5 ods. 1, 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností v z.n.p. postupom podľa § 34 a nasledujúcich katastrálneho zákona.

Práva k nehnuteľnostiam sa vpisujú do listu vlastníctva a do súboru popisných informácií katastra; tým sa stávajú hodnovernými, prípadne aj záväznými údajmi katastra (§ 41 ods. 1 katastrálneho zákona)

Podľa § 70 ods. 1 citovaného zákona, **údaje katastra uvedené v § 7 (obsah katastra) sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.**

Podľa § 71 ods. 1, 2, 3 katastrálneho zákona, záväzné údaje katastra sa používajú najmä na ochranu práv k nehnuteľnostiam, na účely správy daní a poplatkov, na ochranu poľnohospodárskeho fondu, ochranu lesného pôdneho fondu, ochranu životného prostredia, hospodársku činnosť a na informačné systémy o nehnuteľnostiach. Záväzné údaje katastra slúžia ako podklad na písomné vyhotovenie listín a iných listín.

Údaje katastra, ktorých hodnovernosť je vyvrátená sa nesmú používať.

Podľa § 7 ods. 1,2 katastrálneho zákona **zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31. 12. 1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak.** Ak sa preukáže opak, správa katastra opraví zápis.

V konaní nebolo sporné odňatie nehnuteľnosti právnej predchodkyne navrhovateľa bez právneho dôvodu, preto odvolací súd odkazuje na zistený skutkový stav správnym orgánom a krajským súdom (§ 219 ods. 1, 2 OSP v znení zák. č. 384/2008 Z.z. účinnom od 15. októbra 2008). Neobstojí však ani námietka navrhovateľa o nesprávnej výmere, resp. podiele jeho právnej predchodkyne, za ktorý mu bola poskytnutá náhrada. Táto skutočnosť nebola vzhľadom k vyššie citovaným ustanoveniam a vykonanému dokazovaniu ničím preukázaná, preto sa odvolací súd stotožnil so záverom odporcu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a nepochybil ani krajský súd, keď rozhodnutie odporcu potvrdil.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pozemková kniha až do jej uzatvorenia v časti „A“ evidovala majetkovú podstatu nehnuteľného majetku pozostávajúcu z vyznačenia parcelného čísla nehnuteľnosti, charakteru pozemku, čísla domovej nehnuteľnosti a prípadne výmery pozemkov, **pričom neručila za túto výmeru**, v časti „B“ evidovala vlastníkov nehnuteľností a prevody a prechody vlastníctva s uvedením titulov

prevodov a prechodov vlastníctva, a v časti „C“ zapisovala ťarchy a vecné bremená viaznuce na nehnuteľnom majetku.

Z uvedeného vyplýva, že nebolo možné prihliadnuť na námietku navrhovateľa týkajúcu sa nezrovnalosti v evidencii výšky podielov a zjednotiť záznam podľa ním navrhovaného riešenia, pretože riešenie takejto žiadosti nebolo a ani nemohlo byť predmetom preskúmovacieho konania.

Zistenia správneho orgánu zodpovedajú obsahu spisu a je na navrhovateľovi, aby si nárok uplatnil na príslušnom súde v občiansko-právnom konaní.

Nemožno nechať bez povšimnutia tiež to, že nielen správny orgán ale aj krajský súd poučil navrhovateľa o jeho právach a možných postupoch v ďalšom konaní.

Z uvedených dôvodov nebolo možné prihliadnuť na námietku, že dokazovanie nebolo vykonané dostatočným spôsobom a vec správne právne posúdená, pretože z administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán venoval veci náležitú pozornosť, zadovážené dôkazy správne vyhodnotil a dôsledne sa vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami.

Odvolaie navrhovateľa podľa odvolacieho súdu nie je dôvodné a námietky v ňom uvedené sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúmvanej veci. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. v spojení s § 250ja posledná veta O.s.p. posledná veta ako správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a s poukazom na § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že náhradu účastníkom nepriznal, pretože navrhovateľ v odvolacom konaní nemal úspech a odporcovi žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 12. júla 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Andrea Jánošíková